

DEN NORSKE KIRKE Prosten i Lofoten

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo

Høringsvar – ordning for utpeking av biskop

Høringsinstans: Prosten i Lofoten

Generelle betraktninger og modell for bispeutpeking

Prosten i Lofoten viser til mottatt henvendelse fra Kirkerådet vedr. høring – ordning for utpeking av biskoper.

Prosten er opptatt av at prosessen med utpeking av biskop må forenkles og forkortes, både av hensyn til de demokratiske organer som deltar og av hensyn til kandidatene. Lokale ønsker om hvem som skal velges/tilsettes som biskop må balanseres mot de helhetskirkelige hensyn. Videre må det tilstrebes størst mulig åpenhet i prosessen.

Prosten i Lofoten går inn for modell med tilsetning i Kirkerådet. En viktig forutsetning er at preses forblir en del av Kirkerådet.

Nominasjonsorgan og avstemningsprosedyre i nominasjonsorganet

Prosten i Lofoten gir sin tilslutning til at det enkelte bispedømmeråd fremdeles skal være nominasjonsorgan i nominasjonsprosessen av biskop.

Prosten i Lofoten mener det er behov for større forutsigbarhet og forenkling av nominasjonsavstemningen enn det dagens regler for votering i bispedømmerådet, gir, men har ingen preferanser blant alternativene som settes opp i høringsnotatet s. 16-17.

Nominasjon av kandidater og supplerende nominasjon

Det bør nomineres inntil 5 kandidater, hvorav minimum 2 av hvert kjønn. Slik nominasjonsprosess og avstemningsprosess er i dag, gir den fortrinn for lokale kandidater. Det bør søkes å finne ordninger som sikrer nominasjon av kandidater fra utenfor det aktuelle bispedømmet.

Supplerende nominasjon er ikke er en god nok ordning slik den foreligger i dag. Supplerende nominasjon kan eventuelt videreføres kun under forutsetning av at to premiss er oppfylt: 1) At den som suppleres selv ikke har vært en del av bispedømmets nominasjonsprosess. 2) At den som suppleres tilfører listen av de nominerte noe positivt annerledes teologisk eller kirkepolitisk enn de som er nominert.

Stemmerett ved rådgivende avstemning eller valg

Prosten i Lofoten er av den oppfatningen at ungdomsrådet i det aktuelle bispedømmet kunne gis stemmerett som råd. Dette vil styrke ungdomsdemokratiet i kirken.

Slik nominasjonsprosess og avstemningsprosess er i dag, gir den et ganske tydelig fortrinn for lokale kandidater, og gjør det vanskelig for kandidater fra utenfor bispedømmet å nå opp. Dette kan muligens bedres ved å gi stemmerett til Kirkemøtets medlemmer (minus biskoper og andre som har personlige stemmer i den aktuelle nominasjonen).

Avstemning i den rådgivende avstemningen eller bispevalget

Hva gjelder avstemning i den rådgivende avstemningen eller bispevalget, er prosten i Lofoten av den oppfatning at det bør være mulig å stemme på færre enn 3 kandidater, og mener at regelverket bør være at man kan stemme på inntil 3 kandidater.

Vekting av stemmer

Prosten i Lofoten er skeptisk til vekting av 1., 2. og 3. stemmer. Høringsnotatet viser ved en gjennomgang av de siste bispeavstemningene, at vekting av de ulike stemmegrupper har liten eller ingen innvirkning på resultatet. Hovedargumentet er at vekting kompliserer og gjør prosessen mindre gjennomsiiktig og informativ både for tilsettingsorganet og offentligheten. Avstemningen er en rådgivende avstemning. De som spørres om råd, blir spurt om «hvem de anser som best skikket» til å bli biskop. Det er da selvfølgelig den som blir satt som nr.1 av den rådgivende, som er den, som er ansett som best skikket. De som deretter blir satt som nr.2 og nr.3 er like selvfølgelig ikke vurdert som like godt skikket. Det tilsettende organet har bedt om råd. Det sikreste rådet de får, er hvem som er satt som nr.1. Det er jo spurt om hvem de anser som best skikket. Den mest saksvarende og informative måte å oppsummere en rådgivende avstemning på, er derfor å rangere etter førstestemmer.

Summering av stemmene og vekting gjør dessuten prosessen komplisert og vanskeligere å kommunisere til offentligheten.

Uttalerett ved utpeking av biskoper

Prosten i Lofoten støtter at det aktuelle bispedømmerådet skal gi en ikke begrunnet uttalelse om de tre kandidater som kommer videre etter den rådgivende avstemningen. Biskopene bør gi en grunnlagt uttalelse med prioritert rekkefølge på kandidatene, det samme for rektorene ved de teologiske institusjonene. Dette siste vil være en ordning som vil styrke tilførselen av en faglig teologisk vurdering av kandidatene, noe som vel var intensjonen ved å gi teologiske professorer stemmerett i sin tid.

Preses

Preses bør kunne rekrutteres også utenfor de sittende biskopers rekke. Nominasjonsorgan som beskrevet i høringsnotatet (tre biskoper oppnevnt av Bispemøtet og lederne av KR, MKR og SKR) bør være en god løsning på nominasjonsorgan, men den foreslåtte modellen har den svakhet at komiteen består av 6 personer, og at leder ved uenighet har dobbeltstemme. Denne lederen skal alltid være en biskop, og ordningen sikrer derfor alltid biskopene at deres syn får gjennomslag hvis biskopene seg i mellom er enige om hva de ønsker. Det kan være en løsning å supplere nominasjonsorganet med en person til, for eksempel fra Nidaros domkirkes menighet.

Svolvær, 10. mars 2017

Kristine Sandmæl
Prost i Lofoten